

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค
 ของคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร
 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน
 ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒

กลุ่มงานคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค
 สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LI RT

คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นการสรุปผลการเดินทางไปศึกษาดูงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของ คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ โดยมีนายอภิชาติ ตูยาแพ่ง เป็นประธานคณะกรรมการ ซึ่งในการเดินทางครั้งนี้ คณะกรรมการได้ตระหนักถึงความสำคัญในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อนำข้อมูล ข้อเท็จจริง และรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมด้านการคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาดูงานมาศึกษาเปรียบเทียบและพัฒนาองค์ความรู้เพิ่มพูนศักยภาพและวิสัยทัศน์ด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่จะสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้กับประเทศไทยต่อไป

นอกจากนี้ คณะกรรมการเห็นว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นฐานการผลิตสินค้าและเป็นผู้ส่งออกสินค้าที่มีขนาดใหญ่ในเอเชีย อีกทั้งยังเป็นประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว จึงทำให้มีความหลากหลายทางด้านสินค้าอุปโภคและบริโภค และเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการจึงเห็นควรให้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน ณ ประเทศดังกล่าว มาสรุปเป็นข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย สามารถทำหน้าที่ในการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพิจารณาดำเนินการและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็วเต็มความสามารถและเป็นธรรม

หนังสือรายงานการเดินทางศึกษาดูงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎร และใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษา ค้นคว้า และอ้างอิงของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	
▪ วัตถุประสงค์ในการศึกษาดูงาน	๑
▪ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาชนจีน	๑
บทที่ ๒ หน่วยงานที่ศึกษาดูงาน	
▪ รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับนครเซี่ยงไฮ้ จากกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้	๔
▪ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการคุ้มครองผู้บริโภคกับคณะกรรมการ พิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคนครเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Protection of Consumer's Right and Interests : SPCRI)	๑๒
บทที่ ๓ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ	๑๕
ภาคผนวก	
▪ ภาคผนวก ๑ ประมวลภาพการศึกษาดูงาน	
▪ ภาคผนวก ๒ รายงานผู้ร่วมเดินทาง	

บทที่ ๑

บทนำ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาดูงาน

คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนี้

๑. เพื่อรับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง และรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมด้านการคุ้มครองผู้บริโภค จากคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคนครเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Protection Commission of Consumer's Right and Interest : SPCRI) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและจะได้นำมาพัฒนาองค์ความรู้เพิ่มพูนศักยภาพและวิสัยทัศน์ด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่จะสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้กับประเทศไทยต่อไป

๒. จากการศึกษาที่สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นฐานการผลิตสินค้าและผู้ส่งออกสินค้าที่มีขนาดใหญ่ในเอเชีย อีกทั้งยังเป็นประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว จึงทำให้มีความหลากหลายทางด้านสินค้าอุปโภคและบริโภค จึงจำเป็นต้องมีการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อดูแลสินค้าและปกป้องสิทธิตามกฎหมายของผู้บริโภค ดังนั้น การได้ศึกษาดูงานในประเทศดังกล่าว คณะกรรมการจะได้นำแนวคิดมาปรับใช้กับการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทยต่อไป

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China) ตั้งอยู่ด้านตะวันออกของทวีปเอเชีย เมืองหลวงคือนครปักกิ่งหรือเป่ย์จิงตามภาษาราชการจีน มีประชากรประมาณ ๑,๓๐๖.๓ ล้านคน ใช้ภาษาจีนกลาง (ผู้ทงฮว่า 普通话) เป็นภาษาราชการ

สาธารณรัฐประชาชนจีนได้สถาปนาประเทศเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๒ มีพรรคคอมมิวนิสต์จีนดำเนินการปกครองประเทศ โดยพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นแกนนำในการปกครอง และมีพรรคการเมืองอื่นอีก ๘ พรรค เป็นแนวร่วม

ระบบการบริหารประเทศของจีน

จีนแบ่งการปกครองเป็นสองระดับ คือ การบริหารส่วนกลาง และการบริหารส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นระดับต่างๆ การบริหารส่วนกลาง คือ รัฐบาลกลางของประชาชน หรือคณะรัฐมนตรี

ซึ่งประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีกระทรวงต่าง ๆ ประธานคณะกรรมการต่าง ๆ ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบบัญชี และเลขาธิการ รัฐบาลกลางของจีนมีอำนาจเหนือองค์การบริหารส่วนภูมิภาคท้องถิ่นทั้งหมด โดยคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งออกโดยสภาประชาชนแห่งชาติ และควบคุมดูแลงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นระดับต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งดูแลกิจการต่างประเทศและการทำสนธิสัญญาต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีอำนาจประกาศสภาวะฉุกเฉินในมณฑลต่างๆ และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารประเทศด้วย คณะรัฐมนตรีมีวาระการทำงานเท่ากับนายกรัฐมนตรี คือ ๕ ปี ประธานาธิบดีเป็นผู้เสนอชื่อและแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของสภาประชาชนแห่งชาติ และสามารถอยู่ในตำแหน่งได้ไม่เกิน ๒ สมัย คณะรัฐมนตรีจีนประกอบด้วยกระทรวงและหน่วยงานในระดับกระทรวง ๒๘ หน่วยงาน

สำหรับการบริหารส่วนภูมิภาค แบ่งได้เป็น ๔ ระดับ ได้แก่ รัฐบาลประชาชนระดับมณฑล รัฐบาลประชาชนระดับท้องถิ่น รัฐบาลประชาชนระดับอำเภอ และรัฐบาลประชาชนระดับตำบลหมู่บ้าน

สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ (Chinese People's Political Consultative Conference – CPPCC)

สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางการเมือง ควบคุมดูแลด้านประชาธิปไตย เข้าร่วมในกิจกรรมด้านการเมือง และเสนอแนะความคิดเห็นด้านการเมืองในขอบข่ายของพรรคการเมือง สมาคมและกลุ่มชนส่วนน้อยต่างๆ มีหน้าที่ให้ความเห็นต่อการดำเนินการของสภาประชาชนแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ มีคณะกรรมการ ๒ ชุด คือ ๑) คณะกรรมการสภาที่ปรึกษาทางการเมืองทั่วประเทศ และ ๒) คณะกรรมการสภาที่ปรึกษาทางการเมืองประจำท้องถิ่น โดยสมาชิกสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ มีการประชุมเต็มคณะปีละ ๑ ครั้ง ควบคุมไปกับการประชุมเต็มคณะของสภาประชาชนแห่งชาติ สมาชิกสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ แต่ละคนมีวาระ ๕ ปี

สภาประชาชนแห่งชาติ (National People's Congress – NPC)

สภาประชาชนแห่งชาติ มีหน้าที่ออกกฎหมายและแก้ไขรัฐธรรมนูญ ให้ความเห็นชอบต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ งบประมาณของรัฐ และมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี ประธานศาลสูงสุด และ

รายงานการเดินทางไปศึกษาอุ้งนของคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร

ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒

ตำแหน่งสำคัญอื่น ๆ การเลือกตั้งสมาชิกสภาประชาชนแห่งชาติ ทำตามลำดับชั้น คือ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเลือกตั้งผู้แทนของตนเอง ซึ่งผู้ที่ได้รับเลือกจะทำการเลือกตั้งต่อไปเป็นชั้นๆ อีก ๕ ชั้น ตามลำดับคือ ๑) ระดับตำบลและหมู่บ้าน ๒) ระดับอำเภอ ๓) ระดับเมือง ๔) ระดับมณฑลและเขตปกครองตนเอง ๕) ระดับชาติ สภาประชาชนแห่งชาติมีการประชุมปีละ ๑ ครั้ง สมาชิกแต่ละคนมีวาระ ๕ ปี องค์กรสำคัญที่เป็นหัวใจของสภาประชาชนแห่งชาติ คือ คณะกรรมการประจำ (Standing Committee) ซึ่งเป็นหน่วยงานบริหารที่มีอำนาจร่างกฎหมายแทนสภาประชาชนแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานสภาประชาชนแห่งชาติ รองประธานเลขานุการ และสมาชิกจำนวน ๑๕๕ คน มีการประชุมเป็นประจำทุก ๒ เดือน

บทที่ ๒
หน่วยงานที่ศึกษาดูงาน

คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค ได้เข้าเยี่ยมชมการวะและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับ นครเซี่ยงไฮ้จากกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้ และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของนครเซี่ยงไฮ้กับคณะพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคนครเซี่ยงไฮ้ ในวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒

๑. รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับนครเซี่ยงไฮ้ จากกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้
(นายพิรุณ ลายสมิต)

คณะกรรมการ ได้เข้าเยี่ยมชมการวะและร่วมรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับข้อมูลด้านต่าง ๆ ของนครเซี่ยงไฮ้ จากกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้ เช่น ข้อมูลทั่วไปของนครเซี่ยงไฮ้ การจัดเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับโลก หรือ Shanghai World Expo ๒๐๑๐ รวมถึงการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไป

นครเซี่ยงไฮ้ตั้งอยู่บนชายฝั่งทะเลทางตะวันตกของ มหาสมุทรแปซิฟิก ทางด้านตะวันออกของประเทศจีน เนื่องจากนครเซี่ยงไฮ้เป็นเมืองศูนย์กลางทางการเงินและการค้า ทำให้มีประชากรหลั่งไหลเข้ามาตั้งจากในประเทศจีนเองและจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยในปี ๒๕๕๐ นครเซี่ยงไฮ้มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ ๑๘.๘๘๔๖ ล้านคน

การปกครอง

นครเซี่ยงไฮ้ปกครองโดยเทศบาลนครเซี่ยงไฮ้ซึ่งขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง และมีนายกเทศมนตรีนครเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Mayor) เป็นผู้บริหารสูงสุด มีฐานะเทียบเท่ากับผู้ว่าราชการมณฑล นครเซี่ยงไฮ้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๘ เขต ๑ อำเภอ ๑๐๖ เทศบาลตำบล ๑ หมู่บ้าน

นครเซี่ยงไฮ้แบ่งเป็น ๔ พื้นที่หลัก ได้แก่ ผู้ซี้ (Puxi) ผู้ตง (Pudong) เมืองรอบนอก และ เกาะฉงหมิง (Chongming)

การค้าระหว่างไทยและนครเซี่ยงไฮ้

ในปัจจุบันมีธุรกิจไทยที่เข้ามาลงทุนในจีนในหลากหลายสาขา ทั้งด้านพลังงาน การเงิน เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ อาทิ กลุ่มเครือเจริญโภคภัณฑ์ (CP) ซึ่งเป็นบริษัทต่างชาติ รายแรกที่เข้ามาบุกเบิกในจีน โดยได้รับใบอนุญาตประกอบการค้าเลขที่ ๐๐๐๑ ปัจจุบันมีฐาน ธุรกิจสำคัญในนครเซี่ยงไฮ้ และมณฑลใกล้เคียง ส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านเกษตรกรรม

นอกจากนี้ ยังมีนักลงทุนรายใหญ่ของไทยรายอื่นๆ ที่สนใจไปลงทุนในนครเซี่ยงไฮ้ อาทิ บริษัทดับเบิลยู บริษัททีโอเอ บริษัทดอกบัวคู่ เป็นต้น ทั้งยังมีธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีชื่อเสียง ไปตั้งสำนักงานที่นครเซี่ยงไฮ้ เช่น ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารกรุงเทพ ซึ่งกำลังดำเนินการ จัดตั้งเป็นสาขา

ภายหลังความตกลงยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าผักและผลไม้ (สินค้าพิกัดภาษี ๐๗๐๘)

มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ ฝ่ายไทยได้ พยายามประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทย ในตลาดนครเซี่ยงไฮ้ และ มณฑลใกล้เคียงหลายครั้ง เช่น การจัดงานเทศกาลผลไม้ไทย ที่ห้าง Super Brand Mall เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๗ การจัด งานประชาสัมพันธ์ลำไยที่โรงแรม Four Seasons และ ห้างสรรพสินค้า Lian Hua เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๗

การประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทยในงานเทศกาลไทยเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘ พร้อมกับได้มีการ จัดประชุมประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทยที่ห้าง Lotus สาขาต่างๆ ในนครเซี่ยงไฮ้ และในมณฑลใกล้เคียง ล่าสุดได้มีการจัดงาน Thailand Expo ๒๐๐๕ ระหว่างวันที่ ๕-๘ ก.ย. ๒๕๕๒ ที่ห้าง Super Brand Mall ณ นครเซี่ยงไฮ้

โอกาสและปัญหาทางการค้า

ช่วงปี ๒๐๐๑-๒๐๐๕ การค้าระหว่างไทยกับนครเซี่ยงไฮ้มีมูลค่าไม่มากนัก เฉลี่ยแล้วคิดเป็น ร้อยละ ๑ ของการค้ารวมทั้งหมดของนครเซี่ยงไฮ้ โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า สินค้าส่งออกไทย ที่มีศักยภาพในตลาดของนครเซี่ยงไฮ้ ได้แก่ อาหาร ของใช้ตกแต่งบ้าน อัญมณีและเครื่องประดับ สินค้าระดับยนต์

สำหรับปัญหาการค้าของไทย คือ ๑) สินค้าไทยยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ๒) สินค้าไทย ต้องเผชิญกับการแข่งขันด้านราคากับสินค้าท้องถิ่นจีน ๓) คุณภาพสินค้าไทยยังไม่มีมาตรฐาน สม่ำเสมอ ๔) การขาดความรู้และความเข้าใจด้านภาษาและกฎระเบียบการค้าของจีน

การจัดเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าร่วมงาน Shanghai World Expo ๒๐๑๐ นครเซี่ยงไฮ้จะจัดงาน World Expo ๒๐๑๐ ระหว่าง ๑ พฤษภาคม – ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (๖ เดือน) โดยมีแนวคิดที่ว่า “Better City, Better Life” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้ประชาคมระหว่างประเทศสนใจในปัญหาของเมืองมากขึ้น ค้นหาแนวทางที่จะพัฒนาเมืองในอนาคตด้วยการบูรณาการสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา และผสมผสานวิถีแห่งการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ตลอดจนการแสดงผลสำเร็จใหม่ล่าสุดแห่งอารยธรรมเมืองของมนุษยชาติ และส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันของแต่ละเมืองบนโลก เพื่อสร้างความผาสุกให้แก่ประชาชน และมีการจัดแสดงตัวอย่าง “Urban Best Practices Area (UBPA)” ซึ่งเป็นการนำเสนอตัวอย่าง/แนวคิด การพัฒนา การแก้ไขปัญหาเมือง เทคโนโลยี นวัตกรรมในการสร้างสรรค์ พัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชากรในเมือง ที่ประสบความสำเร็จจากทั่วทุกมุมโลกมาจัดแสดง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาเมือง

สัญลักษณ์ของงาน World expo ๒๐๑๐ ถ้ามองให้ดีจะเห็นว่าเป็นรูปของคน ๓ คนจับมือไปด้วยกัน ซึ่งแสดงถึงมนุษยชาติที่อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ รูปภาพนี้มีที่มาจากตัวอักษรจีน ที่มีความหมายว่าโลก โดยทางผู้จัดต้องการสื่อถึงความยิ่งใหญ่ และจุดเด่นของงานฯ ที่แสดงความหลากหลายของวัฒนธรรมจากทุกมุมโลก

ซึ่งในการจัดงานครั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ประเทศไทยเข้าร่วมงานนี้โดยมอบหมายให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นเจ้าภาพในการจัดงานครั้งนี้ โดยแนวคิดที่ประเทศไทยจะใช้ในการจัดงานคือ “Thainess: Sustainable Way of Life” นิทรรศการของไทยต้องการนำเสนอใน ๗ เรื่องหลัก คือ ๑.อารยธรรมของไทย ๒. วิวัฒนาการของการอยู่ร่วมกัน ๓. คุณภาพของการใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติ ๔. เศรษฐกิจพอเพียง ๕. ความเอื้ออาทร ๖. การเป็นประเทศเกษตรอุตสาหกรรม ๗. ความสัมพันธ์ไทย – จีน

การเข้าร่วมงานดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าสังคมในประเทศไทย มีความสมานฉันท์ มีการพัฒนา และบูรณาการประเทศด้วยการส่งเสริมจากภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร และภาคการบริการ ทำให้ประเทศไทยมีความพร้อมในการรองรับการเข้ามาลงทุนของชาวต่างชาติ เพื่อต่อยอดไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมทั้งเป็นการตอกย้ำถึงความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ยาวนานระหว่างประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การเข้าร่วมงาน World Exposition ของประเทศไทยในฐานะประเทศภาคีสมาชิกในครั้งนี้ จะเกิดผลดีต่อประเทศไทยในด้านต่างๆ ดังนี้

๑) การประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของประเทศ

๑.๑) งาน World Exposition เป็นเวทีโลกที่จะจัดทุกๆ ๕ ปี ทำให้ประเทศไทยจะได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ภาพลักษณ์ที่ดีงามของประเทศต่อประชาคมโลก

๑.๒) ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของประเทศไทยภายใต้กระแสการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่คนไทยสามารถเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาต่อยอดจากฐานทรัพยากร และภูมิปัญญาดั้งเดิมได้อย่างสอดคล้องลงตัว อันเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และเป็นทางเลือกของการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีกว่าสังคมในเมือง และสังคมชนบท

๒) ภาคธุรกิจ การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศ

๒.๑) แสดงให้ประชาคมโลกได้ตระหนักถึงขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าในเวทีโลกของประเทศไทย

๒.๒) เป็นการแสดงบทบาท และสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศไทยในฐานะครัวของโลก ด้วยการเป็นแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยในทุกกระบวนการ มีสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีสินค้าอาหารแปรรูปที่ได้มาตรฐาน และทั่วโลกให้การยอมรับ

๒.๓) ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการลงทุน และการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมจากนักธุรกิจทั่วโลก ทำให้เกิดการเข้ามาลงทุน หรือร่วมลงทุน หรือการตั้งฐานการลงทุนในประเทศ ทั้งภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรม

๒.๔) เป็น โอกาสในการขยายตลาดสินค้าของประเทศไทยสู่กลุ่มประเทศสมาชิก ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มของสินค้า

๓) ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

แสดงให้ประชาคมโลกเห็นว่าประเทศไทยมีความพร้อมสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหนึ่งในรายได้หลัก

๔) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

เป็นการกระชับความสัมพันธ์ในด้านกรต่างประเทศ และนโยบายอื่นๆ ของรัฐบาลไทย กับประเทศเจ้าภาพ รวมทั้งความสัมพันธ์กับประเทศภาคีสมาชิกอื่นที่เข้าร่วมงานเดียวกัน

การให้ความคุ้มครองผู้บริโภคของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ในกรณีของมาตรการในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านคุณภาพมาตรฐานสินค้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ในปัจจุบันรัฐบาลจีนได้ออกประกาศ เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพสินค้าของจีนให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นเพื่อความปลอดภัยทั้งผู้บริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยได้กำหนดมาตรการที่สำคัญ ๑๒ มาตรการ ดังนี้คือ

๑. ตลาดขายส่งสินค้าเกษตรทั้งหมดในประเทศจีนจะอยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจีน
๒. ธุรกิจที่ดำเนินกิจการด้านการผลิตอาหารแปรรูปทั้งหมดในจีนจะต้องได้รับใบอนุญาตการผลิตที่ถูกต้อง
๓. โรงงานที่ผลิตอาหารขนาดเล็กทั้งหมดต้องลงชื่อในหนังสือสัญญารับประกันด้านความปลอดภัยของคุณภาพอาหาร
๔. ตลาดค้าปลีกและซูเปอร์มาร์เก็ตที่อยู่ในเขตตัวเมืองทั้งหมดจะต้องมีใบรับรองกำกับแสดงแหล่งที่มาของสินค้า
๕. ร้านค้าที่มีสินค้าประเภทอาหารจำหน่ายทั้งหมดในจีนต้องมีใบเสร็จกำกับแสดงแหล่งที่มาของสินค้า
๖. ภัตตาคารและร้านอาหารจำหน่ายอาหารทั้งหมดในจีนต้องมีใบรับรองแสดงแหล่งที่มาของสินค้า
๗. โรงฆ่าสัตว์ทั้งหมดต้องดำเนินการให้ได้มาตรฐานที่รัฐบาลกำหนด
๘. เนื้อสุกรที่จำหน่ายในตลาดค้าปลีก และซูเปอร์มาร์เก็ตทั้งหมดในจีนต้องซื้อมาจากโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน
๙. สินค้าที่จะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานก่อนออกจำหน่ายได้แก่เครื่องใช้ไฟฟ้า สินค้าของเด็กเล่น อุปกรณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน อุปกรณ์ชิ้นส่วนรถยนต์ วัสดุก่อสร้าง ไม้อัดแปรรูป นี้อตสกรู สายไฟฟ้า อุปกรณ์ที่ใช้แก๊ส เป็นต้น
๑๐. สินค้านำเข้าประเภทเนื้อสัตว์ ผลไม้ และของที่ใช้แล้วที่จะนำมาแปรรูป หรือผลิตต่อ ถ้าไม่ได้มาตรฐานตามที่จีนกำหนดจะต้องส่งคืนหรือทำลาย
๑๑. สินค้าอาหารที่ส่งออกทั้งหมดจะต้องได้รับการตรวจสอบมาตรฐาน
๑๒. สินค้าอาหารที่ส่งออกทั้งหมดจะต้องมีเครื่องหมายรับรองการตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงานเกี่ยวข้องบนบรรจุภัณฑ์

นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยและคุณภาพของอาหาร สำนักงานตรวจสอบคุณภาพสินค้าแห่งชาติจีนจะเพิ่มมาตรการหลักที่สำคัญ ๔ ประการ

๑. ดำเนินการลงโทษกับผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าอาหารที่ปลอมแปลงเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น รวมทั้งไม่ได้มาตรฐานสุขอนามัย
๒. ส่งเสริมการตรวจสอบคุณภาพอาหารของโรงงานผลิตอาหารทั่วประเทศ
๓. ควบคุมดูแลความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากพิษในอาหารประเภทต่างๆ
๔. เพิ่มการลงโทษขั้นเด็ดขาดสำหรับสินค้าอาหารที่ละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ได้มาตรฐานด้านสุขอนามัย

อีกทั้ง เนื่องจากสินค้าเกษตรเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการค้าสูงมากระหว่างไทยและจีน นอกจากนี้ ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในทั้งกลุ่มประเทศอาเซียนและจีนอย่างมาก เนื่องจากเกี่ยวข้องกับเกษตรกรซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ด้วย ดังนั้น สาธารณรัฐประชาชนจีนจึงได้เข้มงวดในการตรวจสอบสินค้าเกษตร เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ (Consumer Protection) ให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะมีการบริโภคสินค้าที่ได้รับมาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์หลักของการตรวจสอบสินค้าเกษตรนำเข้ามีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทางตรงคือการตรวจสอบสารพิษตกค้างเพื่อคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภค และทางอ้อมคือการตรวจสอบโรคพืชและแมลงเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อภาคการเกษตรของประเทศ

เมื่อสินค้าเกษตรจากประเทศไทยถูกส่งมาถึงประเทศจีน สินค้าดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบต่างๆ ตามที่รัฐบาลจีนกำหนด ทั้งสิ้น ๒ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การตรวจสอบเอกสารและพิธีการศุลกากร และ ๒) การสุ่มตรวจคุณภาพ โดยรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนอธิบายได้ดังต่อไปนี้

๑. การตรวจสอบเอกสารและพิธีการศุลกากร

การตรวจสอบเอกสารและพิธีการศุลกากรเป็นขั้นตอนแรกๆ ที่ผู้นำเข้าสินค้า ต้องดำเนินการ โดยผู้รับผิดชอบในส่วนนี้ของจีนคือ กรมศุลกากร (Custom Department) และ China Entry-Exit Inspection and Quarantine Bureau (CIQ) โดยส่วนใหญ่ทั้ง ๒ หน่วยงานจะมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ท่าเรือสำคัญของเมืองต่างๆ อยู่แล้ว ผู้นำเข้าจึงสามารถดำเนินการได้เลย ณ จุดที่มีการนำเข้าสินค้า

ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้ว สินค้าเกษตรที่ไทยส่งออกไปขายยังจีนคือ ผลไม้ ซึ่งทางการจีนได้มีการกำหนดประเภทของกลุ่มผลไม้ตามสภาพของความปลอดภัยทำให้มีเงื่อนไขการนำเข้าที่แตกต่างกัน ดังนี้ กลุ่มแรกคือ ผลไม้ที่ห้ามนำเข้าโดยเด็ดขาด เพราะอาจมีเชื้อโรคหรือแมลงศัตรูพืชที่เป็นอันตราย กลุ่มที่สองคือ ผลไม้ที่นำเข้าได้แต่ต้องมีเงื่อนไขและเป็นผลไม้ที่มีข้อกำหนดตามมาตรฐานการกักกัน โรคพืชของกระทรวงเกษตรของจีนและต้องมีหลักฐานแสดง เช่น ใบรับรองการปลอดโรคพืชและแมลงจากประเทศผู้ส่งออก และกลุ่มที่สามคือ ผลไม้ที่ปลอดโรคพืชและศัตรูพืช จะสามารถนำเข้าได้โดยไม่ต้องผ่านการตรวจ เช่น ผลไม้ที่มาจากออสเตรเลีย สำหรับผลไม้ไทยเกือบทั้งหมดจัดอยู่ในกลุ่มที่สอง

โดยประโยชน์ในเรื่องของการควบคุมดูแลภายหลังสินค้าผ่านแดนมาแล้วนั้น หากสินค้าถูกพบสารตกค้างเมื่อมีการจำหน่ายถึงมือผู้บริโภคแล้ว ทางการจีนจะสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ว่า บริษัทของประเทศใดเป็นผู้นำเข้าสินค้านั้นๆ แล้วจึงทำการห้ามนำเข้าสินค้าประเภทนั้นจากประเทศดังกล่าวชั่วคราว

๒. การสุ่มตรวจคุณภาพ

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่และมีประชากรเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ทางการจีนจึงมีความเข้มงวดในการตรวจสอบสินค้าเกษตรที่มีการนำเข้ามาในประเทศอย่างเข้มงวด ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น โดยหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพของผลไม้ที่มีการนำเข้ามายังประเทศจีนคือ CIQ ซึ่งจะมีตัวแทนกระจายอยู่ตามท่าเรือต่างๆ ในระดับมณฑล และขึ้นตรงกับการกำกับดูแลของ CIQ ในกรุงปักกิ่ง การสุ่มตรวจคุณภาพของผักผลไม้ที่มีการนำเข้าเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือการตรวจสอบสารพิษหรือสารตกค้างที่มีอยู่ในผักผลไม้ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อไม่ให้ผู้บริโภคต้องได้รับสารดังกล่าวจากการบริโภค ขณะที่ทางอ้อมคือ การตรวจสอบโรคพืช เพื่อไม่ให้โรคพืชกระจายหรือแพร่ระบาดอันจะสร้างความเสียหายให้กับเกษตรกรของประเทศได้

อย่างไรก็ตาม การสุ่มตรวจคุณภาพดังกล่าวนี้เป็นมาตรฐานบังคับใช้ในจีนแผ่นดินใหญ่ (Mainland) แต่ในกรณีของฮ่องกงเองก็มีความแตกต่างออกไปพอสมควร เนื่องจากฮ่องกงไม่มีการทำการเกษตร โดยเฉพาะในเรื่องของการปลูกผลไม้เมืองร้อนภายในประเทศ ทำให้กระบวนการตรวจสอบและควบคุมในส่วนของโรคพืชและแมลงไม่มีความเข้มงวดมากนัก แต่การตรวจสอบจะเน้นไปที่สารตกค้างที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคเป็นหลัก โดยหน่วยงานที่

รับผิดชอบทางด้านนี้ของฮ่องกงมีชื่อว่า “Food and Environmental Hygiene Department” หรือ FEHD ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลฮ่องกง ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวคล้ายคลึงกับองค์การอาหารและยาของประเทศไทย

สำหรับกระบวนการตรวจสอบของฮ่องกงนั้นจะทำการสุ่มตรวจ (Random Check) ที่ตลาดค้าส่ง และหากพบสารตกค้างหรือสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค หน่วยงานของฮ่องกงจะใช้วิธีการแจ้งเตือนต่อผู้บริโภคให้เกิดความตระหนักต่อผลเสียที่เกิดจากการบริโภคสินค้าประเภทนี้ โดยวิธีการที่เรียกว่า “Nutrition Labeling” ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริโภคชาวฮ่องกงมีความตระหนักในเรื่องสุขภาพสูงมากจนส่งผลให้เกิดการระงับการนำเข้าสินค้าเกษตรชนิดนั้นๆ โดยอัตโนมัติ

๒. ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการคุ้มครองผู้บริโภคกับคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคนครเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Protection Commission of Consumer's Right and Interests : SPCRI)

คณะกรรมการฯ ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของนครเซี่ยงไฮ้ ร่วมกับผู้แทนคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคนครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เดิมคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค นครเซี่ยงไฮ้ ก่อตั้งในรูปแบบของสมาคมผู้บริโภค แต่ในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ ได้เปลี่ยนระบบภายในเป็นคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคนครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระ ได้รับงบประมาณจากภาครัฐ กล่าวคือ ถ้าหน่วยงานตั้งอยู่ในเขตที่นครเซี่ยงไฮ้เป็นผู้ดูแล ก็จะได้รับงบประมาณจากนครเซี่ยงไฮ้ แต่ถ้าตั้งอยู่ในเขตที่ท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลท้องถิ่นนั้น ๆ ก็จะเป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้ โดยเป็นหน่วยงานที่จะดำเนินการตามกฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีน และดำเนินการตามข้อกำหนดต่าง ๆ ที่นครเซี่ยงไฮ้กำหนด โดยคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิประโยชน์และผู้บริโภค นครเซี่ยงไฮ้ มีภารกิจในการดูแลสินค้าและบริการในสังคม ปกป้องสิทธิตามกฎหมายของผู้บริโภค สนับสนุนผู้บริโภคให้เรียกร้องสิทธิในการฟ้องร้อง และแนะนำแนวทางแก่ผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าอย่างถูกสุขอนามัย รวมถึงให้ความรู้กับผู้บริโภคถึงสินค้าที่ได้มาตรฐาน

คณะกรรมการพิทักษ์สิทธิประโยชน์และผู้บริโภค นครเซี่ยงไฮ้ จะมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- ๑) การใกล้ชิด
- ๒) เป็นตัวแทนเรียกร้องจากบริษัท
- ๓) เป็นตัวแทนเรียกร้องกับรัฐบาล
- ๔) ประสานหน่วยงานอื่นเข้ามาดำเนินการ เช่น หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย

เป็นต้น

โดยคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิประโยชน์และผู้บริโภค นครเซี่ยงไฮ้ จะมีรูปแบบการทำงานเป็น ๒ ระดับ คือ

- ๑) คณะกรรมการ
- ๒) เลขานุการ

- ๑) คณะกรรมการ จะมีบุคคล ๓ ฝ่าย ทำงานร่วมกัน คือ
 - ก) ฝ่ายที่ทำงานในส่วนของการให้การดูแล และคุ้มครองผู้บริโภค โดยบุคคลในฝ่ายนี้ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาล
 - ข) ฝ่ายที่เป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ โดยมาจากการคัดเลือก
 - ค) ฝ่ายตัวแทนผู้บริโภค

ซึ่งการที่แบ่งเป็น ๓ ฝ่ายนี้ เนื่องจากผู้ที่ทำงานในส่วนของการให้การดูแลและคุ้มครองผู้บริโภคเป็นบุคคลของฝ่ายรัฐบาล ดังนั้น เพื่อให้เกิดการตรวจสอบ และถ่วงดุลจึงต้องมีการกำหนดให้มีตัวแทนผู้บริโภคเข้ามาเป็นกรรมการ และกรรมการต้องประกอบด้วยตัวแทนของกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มธุรกิจนั้น ก็เพื่อให้การดูแลคุ้มครองผู้บริโภคมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้การดำเนินงานของคณะกรรมการ จะมีสมาชิก ซึ่งถือเป็นตัวแทนของคณะกรรมการ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคปฏิบัติงานอยู่ในแต่ละเขตของนครเชียงใหม่ โดยมิได้รับเงินเดือน ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ ๑๗๐ คน

- ๒) เลขาธิการ ปัจจุบันฝ่ายเลขาธิการจะมีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๒๐๐ คน โดยที่รัฐบาลจะเป็นผู้จ่ายเงินเดือน

ในการนี้ คณะกรรมการได้สอบถามผู้แทนจากคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของผู้บริโภคถึงมาตรการการคุ้มครองผู้บริโภค เกี่ยวกับกรณีสารปนเปื้อนเมลามีน

ผู้แทนจากคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของผู้บริโภคได้ชี้แจงว่า ขั้นตอนการให้ความดูแลคุ้มครองผู้บริโภค ในกรณีของสารเมลามีนนั้น คณะกรรมการพิทักษ์สิทธิ และประโยชน์ของผู้บริโภค ได้มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ดำเนินการตามกฎหมาย หาดำเนินการทำความผิดให้การเยียวยาผู้บริโภคที่ได้รับผลกระทบ และจะดำเนินการแจ้งเรื่องไปยังกระทรวงสาธารณสุข
- ๒) สมาคมนมแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนจะรวบรวมเงิน เพื่อชดเชยค่าเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
- ๓) คณะกรรมการพิทักษ์สิทธิประโยชน์และผู้บริโภค จะนำเงินที่สมาคมนมรวบรวมชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายตามที่เห็นสมควร

โดยในปัจจุบันได้มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดแล้วหลายราย ทั้งข้าราชการที่สนับสนุนการกระทำความผิด และผู้ประกอบการ ซึ่งในบางคดีศาลได้มีคำพิพากษาประหารชีวิต และจากกรณีดังกล่าว ทำให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์ประเภทนม สาธารณรัฐประชาชนจีนจึงได้ตระหนักถึงการให้ความดูแลและกวดขัน กระทรวงเกษตรจะดำเนินการตรวจสอบแหล่งวัตถุดิบ เนื่องจากแหล่งวัตถุดิบจะมีการปนเปื้อนมากที่สุด นอกจากนี้จะมีหน่วยงานดูแลควบคุมการแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ และดูแลการจำหน่ายสินค้า

ส่วนในกรณีของเรื่องร้องเรียนประเภทอื่น ๆ นั้น แต่เดิมคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของผู้บริโภคได้รับเรื่องร้องเรียนประมาณปีละ ๒๐,๐๐๐ เรื่อง แต่จากการที่คณะกรรมการได้ทำการเผยแพร่ต่อสื่อสาธารณะ ทำให้ผู้บริโภครู้จักหน่วยงานนี้มากยิ่งขึ้น ทำให้ในปัจจุบันมีเรื่องร้องเรียนเข้ามาประมาณปีละ ๘๐,๐๐๐ เรื่อง โดยส่วนใหญ่จะเป็นในส่วนของ การให้บริการ อาทิเช่น การตกแต่งบ้าน การให้บริการบัตรสมาชิกต่าง ๆ และการให้บริการด้านประกันภัย ซึ่งเมื่อมีเรื่องร้องเรียนเข้ามา คณะกรรมการจะส่งเรื่องให้สมาคมที่ดูแลในเรื่องนั้น ๆ ดำเนินการไกล่เกลี่ยผู้ที่เกี่ยวข้อง ถ้าไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ คณะกรรมการจะดำเนินการไกล่เกลี่ยอีกครั้ง และถ้าไม่สำเร็จคณะกรรมการก็จะดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล

สำหรับการดำเนินการในเชิงรุกนั้น ทางคณะกรรมการจะมีการรณรงค์เผยแพร่ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภคตามหมู่บ้านต่าง ๆ เรือนจำ กองทัพ และโรงเรียน นอกจากนี้ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคุ้มครองผู้บริโภคคณะกรรมการมีแนวคิดที่จะจัดกิจกรรม และเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในห้างสรรพสินค้า

บทที่ ๓

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

จากการศึกษาวิธีการดำเนินการด้านการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคของคณะกรรมการ พิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของผู้บริโภค ทำให้คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภคได้รับ ประโยชน์ ดังนี้

๑) การที่ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ในโลกได้มีการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) ซึ่งประเทศไทยเองก็ได้ทำความตกลงกับนานาประเทศด้วย ซึ่งในการจัดทำนั้น ได้ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อการค้าสินค้าของไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศต่างๆ มีศักยภาพในการผลิตสูง ราคาสินค้าถูก และมีความสามารถในการแข่งขันมากกว่าไทย ทำให้ไม่สามารถกีดกันการนำเข้าของสินค้าที่คุณภาพและมาตรฐานต่ำได้ การดำเนินการเผยแพร่ความรู้ ด้านมาตรฐานสินค้าผลิตภัณฑ์ และการคุ้มครองผู้บริโภค จึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญทางการค้า ที่นำมาใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยควรเสริมสร้างความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภคให้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภค ดังเช่นในกรณีของคณะกรรมการ พิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของผู้บริโภคนครเชียงใหม่ที่จะมีการรณรงค์เผยแพร่ให้ประชาชนได้ ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภคตามหมู่บ้านต่าง ๆ เรือนจำ กองทัพ และมีแนวคิดที่จะจัด กิจกรรม และเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในห้างสรรพสินค้า ซึ่งเป็นการดำเนินการในเชิงรุก ตาม หลักการที่ว่า การให้ความรู้แก่ผู้บริโภคคือการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ดีที่สุด ทั้งทำให้ภาครัฐ เสียบบประมาณในการให้การคุ้มครอง ดูแล และชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้บริโภคน้อยลง

นอกจากนี้ภาครัฐควรส่งเสริมให้ผู้บริโภคตระหนักและเข้าใจถึงสิทธิ รักษาสิทธิตลอดจน วิธีดำเนินการเมื่อถูกละเมิดสิทธิ โดยมาตรการทางสังคมและมาตรฐานทางกฎหมาย ดังเช่นใน กรณีของคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของผู้บริโภคนครเชียงใหม่ ที่รณรงค์และส่งเสริม ให้ผู้บริโภคตระหนักและเข้าใจถึงสิทธิ จนส่งผลให้คณะกรรมการพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของ ผู้บริโภคเป็นหน่วยงานที่ผู้บริโภครู้จักมากยิ่งขึ้น และมีผู้บริโภคใช้สิทธิของคนสูงขึ้น นอกจากนี้ ภาครัฐควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และสิทธิประโยชน์แก่ภาคประชาชนที่เป็นเครือข่ายการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นผู้บริโภคที่เข้มแข็ง เช่นเดียวกับระบบการ

ดำเนินงานของคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของผู้บริโภคนครเชียงใหม่ ซึ่งเล็งเห็นว่าผู้ที่ทำงานในส่วนของการให้การดูแลและคุ้มครองผู้บริโภคเป็นบุคคลของฝ่ายรัฐบาล ดังนั้นเพื่อให้เกิดการตรวจสอบ และถ่วงดุลจึงต้องมีการกำหนดให้มีตัวแทนผู้บริโภคเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้การดูแลคุ้มครองผู้บริโภคมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อีกทั้ง ภาครัฐควรดำเนินการเผยแพร่ ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้ประกอบการของไทยให้มีความสามารถในการผลิตให้ได้ตาม มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และมีการดำเนินการติดตามตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม

๒) การที่ปัญหาของคุณภาพ และมาตรฐานของสินค้านี้มีจำนวนสูงขึ้น อีกทั้งขั้นตอนและกระบวนการผลิตสินค้ามีความซับซ้อนมากขึ้น จนไม่สามารถตรวจสอบหรือยืนยันได้ว่ากระบวนการผลิตเป็นอย่างไร การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าด้วยตนเองจึงกระทำได้ยาก ทำให้ผู้บริโภคมีโอกาสได้รับสินค้าที่ไม่ปลอดภัยได้สูงขึ้น ดังนั้นภาครัฐจึงควรพัฒนากลไกการเฝ้าระวังความปลอดภัยและการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของสินค้าทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของวัตถุดิบหรือกระบวนการผลิตเช่นเดียวกับในสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มอบหมายให้กระทรวงเกษตรดำเนินการตรวจสอบแหล่งวัตถุดิบ เนื่องจากแหล่งวัตถุดิบจะมีการปนเปื้อนมากที่สุด และได้มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นเพื่อดูแลควบคุมการแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ และดูแลการจำหน่ายสินค้า ทั้งได้ออกประกาศ เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพสินค้าของจีนให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นเพื่อความปลอดภัยทั้งผู้บริโภคภายในประเทศ โดยได้กำหนดมาตรการที่สำคัญ ๑๒ มาตรการ เช่น ตลาดขายส่งสินค้าเกษตรทั้งหมดในประเทศจีนจะอยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ธุรกิจที่ดำเนินกิจการด้านการผลิตอาหารแปรรูปทั้งหมดในจีนจะต้องได้รับใบอนุญาตการผลิตที่ถูกต้อง เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจต่อประชาชนผู้บริโภคว่าได้รับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน โดยอาจมีการสุ่มตรวจผลิตภัณฑ์เป็นประจำ สุ่มตรวจคุณภาพของสินค้าที่มีการนำเข้า หรือเรียกตรวจกรณีที่มีข้อร้องเรียน โดยภาครัฐอาจส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายการคุ้มครองผู้บริโภคมีส่วนร่วมในกระบวนการกลไกการเฝ้าระวังและตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและบริการ และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เพื่อสนับสนุนการจัดทำกลไกการเฝ้าระวังและตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและบริการ รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การทดสอบหรือพิสูจน์สินค้า

เกี่ยวกับด้านการคุ้มครองผู้บริโภคโดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชน และองค์กร
หน่วยงานอิสระในการร่วมพัฒนามาตรฐานการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้า

นอกจากนี้ภาครัฐควรมีกระบวนการให้ความรู้และข้อเสนอแนะแก่ผู้ประกอบการเพื่อ
ปรับปรุงมาตรฐานและคุณภาพของสินค้าและผลิตภัณฑ์

๓) ในปัจจุบันปัญหาความเดือดร้อนเสียหายของผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือ
ถูกละเมิดสิทธิ จากผู้ประกอบการมีเพิ่มสูงขึ้น แต่กฎหมายด้านการคุ้มครองผู้บริโภคยังมีไม่
เพียงพอในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค อีกทั้งหน่วยงานของภาครัฐยังขาดความเข้มงวด และ
ไม่ได้กวัดขันเอาผิดกับผู้ประกอบการที่กระทำละเมิดอย่างจริงจัง ดังนั้น เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมให้การ
คุ้มครองผู้บริโภคมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ภาครัฐจึงควรบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ
อย่างจริงจัง รวมทั้งพัฒนากฎหมายและนโยบายด้านการคุ้มครองผู้บริโภคให้ทันต่อเหตุการณ์
ดังเช่นในกรณีของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีการดำเนินการให้ความดูแล กวดขัน และเอาผิดกับ
ผู้ประกอบการที่ถูกตรวจพบว่ามีสารเมลามีนอย่างจริงจัง โดยได้มีการออกกฎระเบียบต่างๆ
เพื่อให้ความควบคุมคุณภาพสินค้าของจีนให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น ทั้งได้ดำเนินการโดยเข้มงวดกับ
สินค้านำเข้าซึ่งจะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบต่างๆ ตามที่รัฐบาลจีนกำหนด ทั้งสิ้น ๒
ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การตรวจสอบเอกสารและพิธีการศุลกากร และ ๒) การสุ่มตรวจคุณภาพ

Legislative Institutional Repository of Thailand

ภาคผนวก ๑

ประมุขสภาการศึกษา

Legislative Institutional Repository of Thailand

ประมุขสภาการศึกษาตรวจดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภค

๓๖ สภาการรัฐประศาสน์

ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒

Legislative Institutional Repository of Thailand

คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภคเข้าร่วมรับฟังบรรยายสรุป
ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค
จากกงสุลใหญ่ ณ นครเชียงใหม่ (นายพิรุณ ทยสมิต)
เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒

LIIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภคร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการ
คุ้มครองผู้บริโภคกับคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคนครเซี่ยงไฮ้

(Shanghai Protection Commission of Consumer's Right and Interests : SPCRI)

เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒

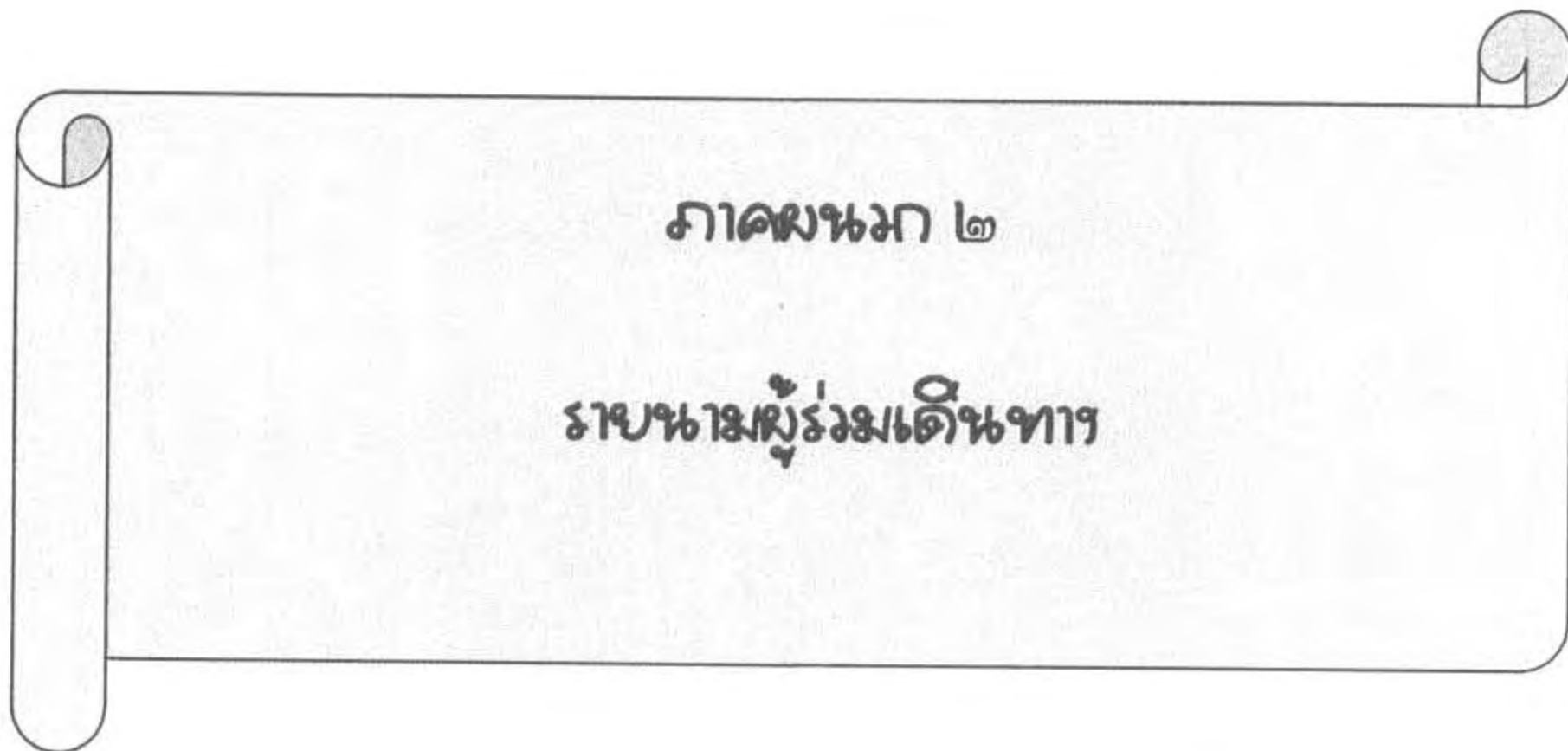
LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ภาคผนวก ๒

รายงานผู้ร่วมเดินทาง

LIERT

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายนามผู้ร่วมเดินทางศึกษางานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒

คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค นำโดย นายอภิชาติ สุภาแพ่ง ประธานคณะกรรมการ ได้นำคณะ ซึ่งประกอบด้วย กรรมการ และข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ร่วมเดินทางไปศึกษางาน ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันศุกร์ที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒ – วันอังคารที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ มีรายนามผู้ร่วมเดินทาง ดังนี้

๑. นายอภิชาติ สุภาแพ่ง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายนิยม วิวรรณดิฐกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๓. นายพีระพงษ์ เฮงสวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๔. นายเลิศศักดิ์ ทัศนเศรษฐ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๕. นายบุรณชัย สมุทร์ชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. นายอรรถพร พลบุตร	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. นายสมโภช สายเทพ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๘. นางสาวพิกุลรัตน์ หนูคง	วิทยากร ๕
๙. นายชยุตม์ สุภสินธุ์	นิติกร ๓
๑๐. นางนฤมล สุภาแพ่ง	ผู้ติดตาม
๑๑. นางลักขณา สุขเสวบัณฑิต	ผู้ติดตาม
๑๒. นางสาวญานิน สุภาแพ่ง	ผู้ติดตาม
๑๓. นายศรัณ สุขเสวบัณฑิต	ผู้ติดตาม
๑๔. นางสุมาลย์ วิวรรณดิฐกุล	ผู้ติดตาม
๑๕. นางก้อง เฮงสวัสดิ์	ผู้ติดตาม
๑๖. พันตำรวจเอกไพศาล คชทรัพย์	ผู้ติดตาม

รายงานการเดินทางไปศึกษาของคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร
ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒